

Zaburzenia Funkcji Poznawczych Oraz Zaburzenia Zachowania W Chorobie Parkinsona: Podstawowe Informacje Dla Pacjentów

JAKIE RODZAJE ZABURZEŃ FUNKCJI POZNAWCZYCH MOGĄ WYSTĄPIĆ W PRZEBIEGU CHOROBY PARKINSONA?

Zaburzenia funkcji poznawczych w chorobie Parkinsona są częstym zjawiskiem. W początkowej fazie choroby mają one charakter łagodny i wówczas należy je różnicować z tzw. zapominalstwem, które może występować również u osób zdrowych, zwykle po 65 roku życia. Jednak wraz z postępem choroby dochodzi do nasilenia zaburzeń poznawczych, obejmujących głównie takie procesy jak pamięć, koncentracja uwagi i myślenie.

Do najczęstszych zaburzeń funkcji poznawczych towarzyszących chorobie Parkinsona należą:

- trudności z koncentracją uwagi,
- zaburzenia planowania (np. organizacji dnia)
- trudności z aktywnym uczestnictwem w dyskusjach lub rozwiązywaniem złożonego problemu
- problemy z formułowaniem myśli
- trudności z przypominaniem sobie szczegółów wydarzeń

Jeżeli zaburzenia poznawcze mają niewielkie nasilenie i nie wpływają w sposób istotny na codzienne funkcjonowanie, mówimy wówczas o **łagodnych zaburzeniach funkcji poznawczych**. Jeżeli natomiast powodują znaczące pogorszenie codziennego funkcjonowania, mówimy o **demencji**.

DLACZEGO W CHOROBY PARKINSONA POJAWIAJĄ SIĘ PROBLEMY Z PAMIĘCIĄ?

W następstwie rozprzestrzenia się procesu chorobowego w obrębie układu nerwowego, dochodzi do uszkodzenia struktur mózgowia kontrolujących pamięć, uwagę i myślenie. U większości pacjentów problemy z pamięcią pojawiają się dopiero w zaawansowanym stadium choroby.

HALUCYNACJE I UROJENIA

Postęp choroby Parkinsona może powodować nie tylko zaburzenia funkcji poznawczych, ale również pojawienie się halucynacji i urojeń.

Halucynacje (omamy) to widzenie (halucynacje wzrokowe) lub słyszenie (halucynacje słuchowe) osób, zwierząt lub przedmiotów, których w rzeczywistości nie ma. W chorobie Parkinsona najczęściej obserwuje się halucynacje wzrokowe. Początkowo pacjenci zdają sobie sprawę, że widziane obiekty lub słyszane dźwięki nie istnieją (zachowany krytycyzm), jednakże w miarę postępu choroby stopniowo tracą nad tym kontrolę. Łagodne

halucynacje, wobec których pacjent jest krytyczny, nie wymagają leczenia. Od halucynacji należy odróżnić tzw. iluzje polegające na błędnym rozpoznaniu widzianych przedmiotów (np. gdy widząc płamę na suficie pacjent twierdzi że to mucha).

Urojenia to nieprawdziwe przekonania, które nie mają potwierdzenia w rzeczywistości (np. pacjent jest przekonany, że ktoś obcy mieszka w jego mieszkaniu; że jest przez kogoś okradany lub że jest zdradzany przez współmałżonka). Podobnie jak zaburzenia funkcji poznawczych, również halucynacje i urojenia występują dopiero w zaawansowanej postaci choroby. Mogą być również spowodowane trwającą infekcją lub działaniem ubocznym leków stosowanych w chorobie Parkinsona. Leczenie polega na stosowaniu leków antypsychotycznych (np. klopapina lub kwetiapina), które jednak mogą powodować nadmierną senność. Przy braku poprawy, lekarz może zmniejszyć dawki leków stosowanych w chorobie Parkinsona.

JAK MOŻESZ SAMODZIELNIE POPRAWIĆ PAMIĘĆ?

Funkcje poznawcze można poprawić stosując ćwiczenia pamięci, odpowiednio dobraną dietę, dbając o dobrą jakość snu i prawidłowe wartości ciśnienia tętniczego. Jeżeli zauważysz, że Twoje problemy z pamięcią, myśleniem czy podejmowaniem decyzji wpływają na codzienne funkcjonowanie, powinieneś zgłosić się do lekarza. Lekarz z pewnością przeprowadzi badanie pamięci z zastosowaniem odpowiednich testów oraz skontroluje, czy prawidłowo zażywasz leki. Jeżeli masz trudności z regularnym stosowaniem leków, rozważ zakup odpowiednich pojemników na leki.

Co możesz zrobić jeżeli problemy z pamięcią zaczną się nasilać?

- porozmawiaj ze swoim lekarzem i rodziną, jakiej opieki oczekujesz
- zastanów się, kto mógłby być Twoim pełnomocnikiem, gdyby Twoja pamięć uniemożliwiła Ci podejmowanie samodzielnych decyzji. Taka osoba będzie miała prawo decydować o Twoim losie i o Twoich finansach.
- pamiętaj, że gdy rozwinię się u Ciebie demencja, nie będziesz miał możliwości sporządzenia testamentu, dlatego zadbaj o to już teraz

CZY ISTNIEJE LECZENIE?

Tak. W zaburzeniach pamięci towarzyszących chorobie Parkinsona stosuje się następujące leki: rivastygmina, donepezyl, galantamina, memantyna. Znaczna część pacjentów odczuwa poprawę podczas ich stosowania, jednak należy się liczyć z objawami ubocznymi takimi jak nudności i biegunka.